

DÉLBÁCSKA

Bejelentés: Templomudvar 2. szám alatt.
Csofóhivatal: Sándor Régen-s. 39. szám.
Magáncsofó: Délbácska. Telefonszám: 137.

POLITIKAI NAPILAP.

Előfizetési ár: Egy hóra . . . 10 Dinar
Negyedévre . . . 30 Dinar Félévre 60 Dinar
Egyes szám ára fél dinár.

Egyes tisztviselőink

magatartása a közönséggel szemben min-
dennek nevezhető csak ildomosnak nem. A
háboru hatása-e ez, vagy más valaminek, ezt
így hirtelenében nem lehet eldönteni. Kétség-
telen tény, hogy egyes tisztviselők olyan
magaviseletre ragadtatják el magukat, amely
indokolt bírálatot hív ki maga ellen. A tiszt-
viselők egy része tévedésben van hivatását
illetőleg és azt hiszi, hogy a közönség van
ő érte és nem ő a közönségért. Az állami
mindenhatóság megtestesítőjének tartja magát
és ehhez méri cselekedeteit.

Itt természetesen csak kivételekre kell
gondolni és ezeknek hibáért nem lehet
felelőssé tenni az egész tisztviselői kart. E
kivételekkel szemben azonban annál erélye-
sebben kell eljárni, mert ezek magatartásá-
ból ítéljük meg a tisztviselők összeségét. Az
esetét, melyről itt szó van szintén azok a
bizonyos kivételek idézték fel, mégis követ-
kezményeiben visszahat neincsak a tisztvisel-
ők egész karára, hanem magára a nemzetre
is és az országot megfosztja egy előnytől,
melyet eddig egy külföldi vállalat a forga-
lomnak nyújtott.

Az Internationale Compagnie des Wag-
gons Lits utasai állandó panaszokkal ostrom-
olták a vállalat párisi igazgatóságát a jugo-
szláv tisztviselők, elsősorban a vám és határ-
rendőrségi tisztviselők magatartása miatt. A
hálókocsi társaság igazgatósága most végül
radikális uton akarja megoldani ezt a kér-
dést, kivonja kocsiját a jugoszláviai forga-
lomból. Ez a tény súlyosan érinti az álla-
munkon keresztülmenő nemzetközi forgalmat.
Ily módon és ilyen okok miatt eddig még
egy államban sem szüntették meg a háló-
kocsi járatait.

Annyi haszna azonban mégis csak lesz
ennek az intézkedésnek, hogy a kormány
figyelmét végül is rá fogja terelni azokra a
visszaélésekre, amelyek helyenként is mutat-
koznak. A belföldi panaszok süket fülekre
találtak, a sürgetések pedig mind hiábavalók
voltak, a külföld azonban nem olyan türel-
mes és erélyesen lép fel és rögtön retorzió-
val is él. Bármennyire kellemetlen is ez, azt
hisszük, mégis üdvös eredménye lesz.

A kormány végül be fogja látni, hogy
elérkezett már a kötelességeikről megfele-
kezett tisztviselők megrendszabályozásának
ideje. Kissé körül kell tekinteni azok közt,
akikről most a párisi igazgatóság lerántotta
a leplet. Ez elsőrendű állami érdek, mert ha
ilyen viszonyok uralkodnak továbbra is,
akkor minden külföldi utazó messze el fogja
kerülni Jugoszláviát. Az ország külföldön el-
terjedt jó híre pedig csakhamar oda lesz.

Amennyire fontos a külföldiekben
megtartani a kivívott hírt, annyira fontos
ezt idebenn is megőrizni. Hiába a szimpátia
a külügyminiszteriumokban, ha a kisebb em-
berek ezt tönkreteszik. Mert a rossz hír na-
gyon hamar terjed és mindenütt hitelt talál.
A kormány azonban bizonyára meg fogja
találni azokat az eszközöket, amelyeknek se-
gítségével visszaállítják a rendet és fegyelmet.

Módosul az ultimátum

Az antant a békés megoldás mellett

Még nem adták át az ultimátumot. — Antant jegyzék a kormánynak

Tegnap délben kellett volna Jugoszlávia
budapesti követének a beográdi kormány
ultimátumát átadni a magyar kormánynak.
Ennek megtörténte előtt péntek éjjel az an-
tant megbízták egy jegyzéket adtak át
Trifkovic Márkó miniszterelnökhelyettesnek.
Ez a jegyzék némileg megváltoztatta a hely-
zetet, amennyiben a kormány a jegyzék át-
adását függőben tartotta.

Beograd, október 29. — A tegnap
éjjel tartott minisztertanácsi ülésen Trifko-
vics Markó miniszterelnökhelyettes felkeres-
ték az angol, francia és olasz beográdi kö-
vetek és átadták a nagyantant második jegy-
zékét, amelyben a nagyhatalmak hangsú-
lyozzák, hogy nem helyeslik a kisantant
fellépését Magyarországgal szemben. Egyben
pedig tiltakoznak az ellen, hogy Magyaror-
szágot fegyveres beavatkozással akarják en-
gedékénységre bírni. A jegyzékben meg-
ígéri a nagyantant — a beográdi kormány
kivánságához képest — hogy Károly volt
királyt egy angol monitoron internálni fogja.
Kormányunk ma jegyzékben felelt a nagy-
antant felszólítására; a jegyzéket a prágai
és bukaresti kormány beográdi képviselői
mindenben magukéva tették. A jegyzék szer-
int a kisantant a nagyantant határozatai
ellenére is megmaradt az alább felsorolt
követeléseivel mellett:

1. Követeli Magyarország teljes lefegyverzését;
 2. a Habsburgok detronizálását és
 3. az összes mozgósítási költségek megtérítését.
- E három követelésről a kisantant semmiképp sem mondhat le.

Utcai zavargások Budapesten

Apponyi a legitimisták élén? — A tömeg meg akarta támadni a középületeket. — Forró a budapesti hangulat.

BÉCS, október 29. — Itteni információk szerint a magyarországi helyzet
nagyon komoly. A kormány mindenáron a parlament elé fogja terjeszteni a Habs-
burgok lemondásáról szóló törvényjavaslatot, amit a legitimisták megakadályozni
készülnek és ellenzik a parlament közeli összehívását.

Legujabb jelentések szerint a legitimisták élére — miután Andrássy gróf
le van tartóztatva — Apponyi Albert gróf állott. Budapesten tegnap (pénteken) dél-
után több helyen gyülekezett a tömeg s meg akarta támadni a középületeket, hogy
azokat lerombolja, minek következtében több helyen utcai harcokra került a sor.
A katonaság védelmébe vette a középületeket és midőn a tömeg azokat megközele-
tette, vérontásra került a sor. Több halott és sebesült van. A rend még nem állott
helyre. A hangulat izgatott és feszült.

Károly angol monitoron van

Az angolok Madeira szigetére akariák internálni Károlyt.

BUDAPEST, október 29. — Károlyt és Zitát a kormánycsapatok erős őri-
zet alatt ma korán reggel Tihanyból Budapestre szállították és a Dunaparton állo-
mászó angol monitorra vitték. A volt király mindenben engedelmeskedik őrei pa-
rancsainak, azonban viselkedéséből kitűnik, hogy teljesen letörték az események.
A Duna mindkét partját, ahol az angol monitor tartózkodik, a kormánycsapatok
tartják megszállva és senkit sem engednek a part közelébe.

Károlyval és Zitával Konstantinápolyban fogja az ottani angol követ kö-
zölni, a nagyantant határozatát és az internálási helyet, amely valószínűleg nem
Malta, hanem Maderia szigete lesz.

Elkobozzák a karlisták birtokait.

PRÁGA, október 29. — A csehszlovák kormány javaslatot terjesztett a
parlament elé a karlista vezérek csehszlovákiai birtokainak elkobzására vonatkozó-
lag. Az elkobzott birtokok árából fedezni fogják a mozgósítás költségeit. A par-
lament e kérdésre vonatkozólag még nem hozott döntést.

Új városrész épül a Limánon

A Széchenyi-utca és Örmény gát közötti terület feltöltése. A földtől a fekvő rész villanegyede. — Új parkot létesítenek. — Négy-öt esztendő múlva felépül az új városrész

Új városrész épül a Széchenyi ut folytatását képező ut és az Örmény gát között. A telkeket már mind elárvereste a város olyan kikötéssel, hogy a tulajdonosok záros határidőn belül kötelesek a ház-helyeken építkezni. A területeket előbb még föl kell tölteni és csak akkor lehet hozzáfogni az építkezéshez. A város maga csak az új városrészen keresztül vonuló utcát tölteti fel. A harminc méter széles utat átlag két és fél méternyi töltés képezi. Ezek a munkálatok már a befejezéshez közelednek. A szükséges földet iparvágányon szállították a Dunapart azon részéről, amely a vasúti hid és a strand közötti részleten van.

Az építkező feleknek a házhelyek feltöltése nagy összegekbe fog kerülni, mert egy köbméter földnek a helyszínre való szállítása 150 koronába kerül. Egyes építkezők azzal a kéréssel fordultak a városhoz, hogy a város önköltségi áron szállítsa a földet a telektulajdonosoknak az iparvasúttal. Így egy köbméter föld csak 30 koronába kerülne, ami óriási pénzmegtakarítást jelent és csak előnyére lehet az építkezésnek. Ezért a városnak lehetőleg teljesíteni kellene minden ilyen irányú kérést.

Az építkezés sokkal hamarabb indulna meg, ha a város biztosítaná a feltöltéshez szükséges földet. A most felépülő faház feltöltésére a városi iparvasut szállította már a földet az ötven koronás árban. Ahogy nem ütközött akadályokba ez az eset, úgy a többi háztelek feltöltését is ilyen módon kellene lehetővé tenni. A városnak minden körülmények között segítségére kell lennie az építkezőknek, hisz a lakás közszükséglet és a város érdeke elsősorban a lakáskérdés rendezése. Éppen ezért csak szerencsésnek lehetne mondani azt az intézkedést, amely lehetővé teszi, hogy a város maga töltsön fel az egész területet, természetesen a telektulajdonosoknak ezért meg kellene téríteni az összes költségeket.

Ezzel kapcsolatban a vasúti töltésen túl, a strandhoz vezető ut baloldali rész kolonizálásának előmunkálatait is megkezdtek. A parcellázást már befejezték. Itt tisztviselőtelep, villaváros fog létesülni. A vasúti töltés mellett hatalmas területen bekerítették és fákat ültettek el, ezen a területet egy parkot helyeznek el, lombos és magas fákkal. A park rendeltetése lesz a vonatok füstjét távol tartani a villanegyedtől, hogy ez tényleg egészséges hely legyen és a szénpor ne fertőzze meg levegőjét. Itt is azonban először fel kell tölteni, mert ez különösen lapos, mocsaras terület.

Ezek a munkálatok nemcsak városfejlesztési szempontból bírnak nagy és fontos jelentőséggel, hanem a higiénie szempontjából is. Újvidéknek azon részei, amelyek most építeni fognak a város közegészségére nagyon káros befolyással vannak. A gözölgő mocsarak a malária baktériákból szolgálnak és megfertőzik a város levegőjét. Az építkezéssel tehát egyszerre két feladatot oldanak meg. Egészségesebbé teszik városunkat és egyúttal fejlődik is azt.

Az előre megállapított terv szerint mindezeket a területeken négy-öt esztendő múlva már befejezik az összes munkákat és akkorra már kész épületek és villák, egészséges park, árnyas utak fognak elterülni a mai limánon és a vasúti töltésen túl fekvő ugynevezett nagy bárán.

Hogy viselik gondját a bevándorlók-nak Amerikában?

Amerikában a legnagyobb figyelemmel fogadják a bevándorlókat. Ezt a mindent kiterjedő gondosságot lépten-nyomon igénybe veheti a bevándorló. A tapasztalatlan jövevényt idegenvezetők jelentéktelen kis összegért elvezetik bármely megadott címre, beszélnek minden nyelvet és megdögvik a tapasztalatlan bevándorlókat a zsaroló hordárok és kocsisokkal szemben. A szociális szolgálat munkái alkotják az eleven összekötő kapcsot a bevándorlók és a bevándorlási kérdéssel foglalkozó számos amerikai szociális szervezet között. Így például, ha leányok azzal a szándékkal jönnek ki, hogy férjhez menjenek, a hatóságok az ellátás-izlandi szociális missziókhoz utalják át őket. A Y. W. C. A. nak (Young Women Christian Association, Fiatal Nők Keresztény Egyesülete) mindenütt, minden városban vannak megbízottak, akik azután megszerzik a szükséges adatokat a völégénvjelölt jellemét, viszonyait illetőleg, főleg, hogy el tud-e tartani egy nő és a beszerzett adatokat, a völégénvjelölt jellemét, asszonyjelölttel. A leányok mindaddig, míg a házassági engedély meg nem érkezik és a szükséges előkészületek meg nem történtek, ott maradhatnak a szociális missziók védőszárnyai alatt.

A visszatartott szülők és gyermekek helyzetének a könnyítése érdekében óvodákat és díkjáló-intézeteket is létesítettek, melyeknek a működő személyzetét két vallásos misszió szolgálta.

A missziók tevékenysége óriási módon kiszélesedett az új bevándorlási törvény életbelépését követően, ami ugyanis a visszatartottak számának aránytalan nagy növekedését eredményezte.

A magyar események a parlament előtt

Trifkovics expozéja. A pártok állásfoglalása.

Beograd, október 29. Dr. Iván Ribár délelőtt 11 40 órakor pyította meg a parlament első rendes ülését. Az első felszólaló Trifkovics miniszterelnökhelyettes, aki felolvasta a kormány ukázát, mely szerint a parlamentet a király nevében első ülésre összehívták. Az ukáz felolvasása valamennyi képviselő állva hallgatta végig. Az elnök délelőtt 11 50 órakor rekesztette be az ülést és folytatását délután 4 órára tűzte ki a következő napirenddel: A királyi kormány nyilatkozata a magyarországi eseményekről.

A délutáni ülést délután 5 30 órakor nyitották meg. Elnök Dr. Ribár Iván. Az ülésen nagyon sok képviselő van jelen és az összes Beogradban tartózkodó miniszterek. Trifkovics miniszter felolvassa a kormány nyilatkozatát és kifejti álláspontját a Magyarországon lejátszódó eseményekkel szemben. Részletesen előadja Károly exkirály kalandjának lefolyását, a beográdi, prágai és bukaresti kormányok erre vonatkozó tárgyalásait valamint a kisantant azon elhatározását, hogy erélyes ultimatum útján biztosítja magát, hogy a jövőben is lehetővé tegyen hasonló kísérleteket. Trifkovics aztán kifejti, miért szenvedett az ultimatum átadása máig halasztást: a nagytant beavatkozása tette ezt. Említi, tesz a nagytantnak a beográdi kormányhoz intézett jegyzékéről, ismerteti annak tartalmát és közli a válaszjegyzék szövegét.

Az összes képviselők nagy csendben és feszült érdeklődéssel hallgatták végig Trifkovics beszédét.

A kormánynyilatkozatot felett vita indult meg, melynek során elsőnek Korun Milán szociál-demokrata képviselő szólalt fel.

Hosszabb beszédében támadja a kormány munkáját. A kormány nem járt el helyesen és bizonyos hibákat követett el. Nem szavazhat bizalmat a kormánynak.

Utána Dulibics Ante, jugoszláv (Korosec) párti képviselő szólalt fel és kijelenti, hogy csakis helyesléssel fogadhatja a kormány intézkedéseit. A kormánynak jogában áll, sőt szent kötelessége is, hogy a Habsburgok magyarországi restaurációját megakadályozza, mert az veszélyt jelent az SHS államra nézve.

Rajár Jankó, agrárpárti a helyzetet fellette komolynak látja és mindentben egyetért a kormány munkájával. Az erélyes fellépésre nagy szükség volt.

A következő szónok Davidovics Lyuba demokrata képviselő volt, ki a demokrata álláspontot fejtette ki és azt mondta, hogy a demokratapárt a kormánynak Magyarország ellen folytatott politikáját mindenben helyesli. A Habsburg uralom már két évszázad óta állandó veszélyt rejt magában a szlávokra nézve, mert a Habsburgok mindig szlovén ellenes politikát folytattak. Azután történelmi szempontból eseteli a közép-európai helyzetet és azzal fejezi be beszédét, hogy a demokratapárt a kormány javaslata mellett szavaz.

Utána Jovánovics Lyuba szólal fel és a radikális párt nevében követeli, hogy a kormány szigorú rendszabályokat léptessen életbe, hogy az államot megvédje.

A felszólalók sorát Gyónovics köztársasági rekeszti be és beszédében a kormány politikáját bírálja.

Az ülést 7 órakor fejezik be. A következő ülés csütörtökön lesz.

Vaughan báró — Bécsben.

Bécs, október 29. Néhány nap óta érdekes vendége van Bécsnek: Lucien Philippe Marie Vaughan báró, egy tizenhétéves fiatalember, aki közép-európai tanulmányaitának során érkezett ide és és nevelőjével együtt jelenleg az imperial lakója. A fiatal báró Vaughan Karolina fia, akinek viszonya néhány év előtt az elhunyt belga királyhoz évek hosszú során egész Európát foglalkoztatta.

A hetvenkét esztendőes uralkodó három leányának, Lónyay grófnének, Luiza koburgi hercegnének és Clementine Napoleon hercegnének nagy bosszankodására egész nyilvánosan folytatta viszonyát Vaughan báróval. Az európai államok igen bosszankodtak Lipót király eljárásán, de a népek igen tisztelettel, hogy ez az egyébként rendkívül vállalkozó szellemű uralkodó megismer egy egyszerű leányt, beléseret és magához veszi. Vaughan báró tulajdonképpen egy liegei házmaster leánya volt, a belga király azonban Lacroix Karolint minden tekintetben nélkül magához vette és megvásárolta számára a párisi Larmoy kastélyt! Ettől az időtől fogva Lipót király ritka vendég volt saját fővárosában és inkább Párisban elhelyezett barátnőjénél időzött. Mikor 1905-ben az a hír terjedt el, hogy a belga király Laeken kastélyában házikápolnájában udvari káplánja előtt oltárhoz vezette az azóta már Vaughan báróval emelt házmaster kisasszonyt senki sem találta hihetetlennek.

1005. decemberében a báró egy fiú gyermekkel lepte meg az agg királyt, a most Bécsben időző Lucien Vaughan báróval. A gyermek a király rivierai kastélyán született és Cap Ferrat anyakönyvvezetői hivatalában a következőképp jegyezték be.

1905. február 8 án délelőtt 11 órakor St. Jean sur Mer községben (Alpes Maritimes Vármegyében) született Lucien Philippe Marie, Vaughan Karolina bárónő fia, apja ismeretlen.

Az anyakönyvi hivatal minden diszkrétciója ellenére is Belgiumban valóságos forradalmi hangulat keletkezett. A közvélemény a szép Karolina gyermekében Belgium jövő királyát látta. A belga alkotmány ugyanis nem ismeri a morganitikus házasságot és a királynak sem biztosít semmiféle előjogot. Mindazonáltal Lipót király házasságának teljes törvényességéhez hiányzott még a Belgiumban kötelező polgári házasság. Ezért Lipót király elhatározta, hogy Vaughan báróval az anyakönyvvezető előtt is törvényes feleségévé teszi és ezáltal a liegei házmaster kisasszonytól Belgium királyrője és fiából Belgium trónörököse lett volna. Ezt a lépést azonban Lipót király hirtelen halála megakadályozta. Így tehát nem a most Bécsben időző fiatal báró, hanem Lipót király unokaöccse a most uralkodó Albert lett Belgium király. Az azonban bebizonyított tény, hogy Lipót király közvetlen háta előtt egyik bizalmasa úján 30 millió értékű belga és francia értékpapirost ajándékozott természetesen fiának.

Nyomdatulajdonosok országos kongresszusa Újvidéken.

Újvidék, okt. 29. — Hetek óta folytatja a jugoszláviai nyomdatulajdonosok országos szövetségének helyi csoportja egy országos kongresszus előkészületét. A szükséges munkálatok befejeződtek, az előkészítő bizottság kidolgozta a kongresszus tárgysorozatát s annak megtartását 1921. október 30. vasárnapra tűzte ki. A város a nyomdatulajdonosok kongresszusának rendelkezésére bocsátotta a városháza dísztermét, ahol a mai délelőttön föl fog vonulni az egész állam nyomdász iparának képviselői, hogy megbeszélés tárgyává tegye az egész ipart súlvosan érintő aktuális kérdéseket, s egységes határozathozattal azokat a szük-éghöz képest szabályozza. Az érdekesnek és izgalmasnak ígérkező kongresszus napirendjének legfontosabb pontja az egész államra kiterjedő egységes **árszabály kidolgozása**, amely rendezni kívánja végképpen a munkaadó és munkás közötti jng- és bérvizonyt, egyúttal a nyomdai cikkek előállításának árának ügyében is általános érvényű határozatokat kíván hozni, hogy nyellázza az eddig tapasztalható nagy árkülömböskéket, s a

nagyközönség érdekében megszüntessen bizonyos anomáliákat.

Állást fog foglalni a kongresszus a forgalmi adó ellen, amelyet mai formájában nem tart elfogadhatónak az iparág egyetlen érdekeltje sem. A kongresszus határozatilag fogja kérni a forgalmi adóról szóló rendelkezésnek megváltoztatását s olyan formában leendő alkalmazását, amely nemcsak az állam, de az adózó érdekeit is szem előtt kívánja tartani.

A kongresszusra vonatkozólag az előkészítő bizottság egyik arjától a következő felvilágosítást kaptuk: Legsürgősebb feladata a kongresszusnak, hogy az egész országra egyforma hatállyal bíró egységes árszabályt dolgozzon ki, hogy legalább 1922. január 1-től végre rendezzék a munkás és a munkaadó közötti viszony. A plakátadó ellen is tiltakozunk, mert az egyes esetekben meghaladja a plakát előállítás költségeit. Ez a körülmény föltétlenül csökkentő hatással van a rendelkezésre. Egyébként az állam megalakulása óta ez az első kongresszus, amelyen részt fognak venni az összes nyomdatulajdonosok.

A kongresszust este a Linde-féle vendéglőben bankett fogja követni.

HIREK

Sorok, amelyek mindenkinek eszébe juthatnak

Azt mondják, hogy a hágai békepalotában nemzetközi arzenált rendeznek be nemsokára...

Azt mondják, hogy egy amerikai repülő megjavította a repülés magassági világrekordját. A pilóta tizenkétezer méter magasságba emelkedett, ahol megállapította, hogy a ritka levegőben a géppuska 50 százalékkal többet szór...

Azt mondják, hogy Kelet Európának télen is forró az éghajlata...

Azt mondják, hogy egy tüdővész bacillus öngyilkosságot követett el, mert már nem talált egészséges embert Európában...

Azt mondják, hogy minden békehir olyan, mint az elnyűtt cipő: nélkülöz minden alapot...

Azt mondják, hogy a magyar korona azért esett Zürichben, mert Hertensteinban emelkedett...

Azt mondják, hogy egy bécsi valutasiber öngyilkossági szándékkal a villamos elé vetette magát, amely kisiklott. Többen súlyosan megsebesültek. A sibert előállították.

Azt mondják, hogy a nemzetközi repülőforgalom terve a közel jövőben megvalósul. A 8 kilométer magas vámsorompók felállítására már az összes államok megtették a szükséges előkészületeket.

Azt mondják, hogy a cionisták nem azért zsidók...

Azt mondják, hogy a kubista festők köbben fejezik ki az embert. Ezért van az, hogy egyesek kiköbnek a képeik előtt...

Azt mondják, hogy az aktivista festők bécsi szalonjában egy kis tábla függött minden kép alatt, ezzel a felirással: a padlóra köpni tilos.

Azt mondják, hogy a Károly-puccs Tihanyban nagyon jó visszhangot keltett...

Azt mondják, hogy Osztenburg a rosszul sikerült puccs után a geh Moravek nevet vette föl...

Azt mondják, hogy Ujvidék a bátrak hazája... Itt mindennap legalább hét ember köt házasságot.

Azt mondják, hogy új tűzhányót fedeztek fel Szovjetországhoz, amely a IV-ik Internacionálé legközelebbi moszkvai kongresszusán fog először kitörni a burzsoázia bünei ellen.

Azt mondják, hogy Rakovszky tegnap zárt ülésen nyilatkozott álláspontjáról... Az újságírók előtt kijelentette, hogy azt hiszi, hogy elhamarkodták egy kicsit a dolgot...

Azt mondják, hogy a washingtoni konferencián határozatot hoztak, amely szerint a békekonferencián ágyúval, gépfegyverrel, gázmaszkkal és kézigrántással megjelenni tilos...

Azt mondják, hogy egy varsói bankpénztáros pillanatnyi elmezavarásban nyolcvanezer lengyel márkát sikkasztott...

Azt mondják, hogy az osztrák parlament törvényhozási uton tiltja el a nászutasoknak, hogy Velencébe menjenek...

A népszövetség horribilis költségei. — A „Manchester Guardian” tudósítója írja Genfből: A népszövetség összes delegátusai és személyzete ijesztenő drágának találja az életet Genfben. A svájci valután kívül, amely csak a hollandit türi meg maga előtt, a szövetségi kormány protekcionista politikája is hozzájárult, hogy az elsőrendű szükségletek ára annyira magas, hogy a különben jól fizetett népszövetségi tisztviselők: sehogyan tudnak kijönni. Legrosszabb ez azonban a kormányokra nézve, Romániának például a Népliga éppen annyira kerül, amennyiben az egész külügyminisztérium. Szédítő annak elgondolása, hogy mibe kerülhet Lengyelországnak és Ausztriának. Ezért szándékozik a népszövetség menekülni innen. London és Páris a kérdésen kívül állanak politikai okokból. Általában az élet 90 perccel drágább Genfben, mint Londonban, ami azzal a következménnyel járt, hogy az idegenforgalom szinte teljesen megszűnt. A gentiek ennek következtében a népszövetség állandó személyzetén igyekeztek behozni a veszteséget. Ha személyzetén igyekeztek behozni a veszteséget, Genf — írja a tudósító — nem mérsékli mai árait, egészen bizonyos, hogy a népszövetség otthagyná, pedig kár volna érte, szinte tökéletes központ úgy

Rosenberg vezértanácsos Ausztria pénzügyi diktátora nyilatkozik meghívásáról és terveiről

Bécs, szeptember 29. — Az új osztrák pénzügyminiszter Gürtler egyetemi tanár, keresztényszocialista képviselő — miként ismeretes — csak úgy fogadta el a neki felajánlott tisztséget, ha mintegy társként megválasztják mellé Rosenberg bécsi ügyvédet, az Angol-Osztrák Bank vezértanácsosát is. A keresztényszocialisták ezért elhatározták, hogy Rosenberget a nemzetgyűlésen állami titkárrá fogják megválasztani, ez azonban a nagynémetek ellenzésén — akik vallása miatt kifogásolták — meghiúsult. Gürtler azonban ragaszkodott Rosenberg megbízatásához és Rosenberg néhány nap előtt — minden cím és rang nélkül — tényleg miniszterként dolgozik a pénzügyminisztériumban.

— A Diktátor! — így hívják most Rosenberg vezértanácsost a tőzsdén és Ausztria közgazdasági körében azt várják tőle, hogy neki sikerül itt mindazt megvalósítani, amit Hegedűs Lóránt Magyarországon más eszközökkel hasztalanul kísérelt meg.

A Délbácska bécsi szerkesztője ma felkereste Rosenberg tanácsost, hogy működéséről véleményét kikérje.

— Schober kancellár és Gürtler pénzügyminiszter — mondotta Rosenberg tanácsos — rendkl-

politikai, mint földrajzi szempontból. De túlságosan drága és ezt a luxust a szegényebb országok nem engedhetik meg maguknak.

Családi öröm a román trónörökösénél. — Bukarestből jelentik: Helena trónörököséné csütörtök éjjel egészséges fiúgyermeknek adott életet. Péntek reggel 8 órakor 101 agyulövés jelentette a román fővárosnak az örömdetes eseményt. Anya és gyermeke a körülményekhez képest jól érzik magukat.

Clemenceau életerejének titka. Clemenceau a franciák nagy energiájú tigrise, a minap ünnepelte nyolcvanadik évét. Ez alkalommal kijelentette barátainak, hogy visszatér a politikai életbe. Az egyébként most is elég harapós öreg még egész fiatalos kedélyű, s mikor megkérdezték tőle, mi a titka nagy munkabírásának, és legyőzhetetlen energiájának, a fogatlan tigris mosolyogva ezt mondta: Feküdj le 7 órakor, kelj fel 4 órakor, dolgozz keményen és soha se egyél húst. Étlapodat tejes dolgokra korlátozd, ne igyál alkoholt, soha se ebédelj máshol, csak otthon és soha se nőssülj meg.

A novisadi Almanach. Amint most értesülünk az érdekesnek és minden tekintetben kielégítőnek ígérkező novisadi Almanach november végén hagyja el a nyomdát bő és szép tartalommal. Az Almanach Ujvidék város legújabbán készített térképét, az új utca elnevezéseket, számos hasznos utmutató cikket, illusztrációt, az ujvidéki kereskedők, bankok, gyárak és iparosok teljes névsorát és bő ismertetését. Az Almanach iránt máris nagy az érdeklődés. Előjegyzéseket és hirdetéseket egészen november 15-éig felvesz az Almanach kiadóhivatala („Rapid” hírdetési és újságtérjesztő vállalat, Ujvidék, Futaki utca 24. sz.)

Nyugdíjasok mozgalma. A bácskai vármegyei, városi és községi nyugdíjasok mintegy 80-an élnek és népes értekezletet tartottak e hó 23-án délután 2 órakor. — Novisadon a Fehér Ökör vendéglőben, — mely értekezleten megvitatták az ő száználmas nyugdíj ügyeiket, sérelmeiket, s elhatározták, hogy nyugdíjaik és drágasági pótlékuik felmérése ügyében élénk akciót indítsanak és ügyük hathatós előmozdítása érdekében szervezkednek. Megalakították, illetve megválasztották a 11 tagú ideiglenes végrehajtó bizottságot. Az értekezlet megbízta a végrehajtó bizottságot, hogy a nyugdíjasok érdekében élénk agitációt fejtsen ki és hogy a nyugdíjasok szervezési szabályzatát dolgozza ki. Nyugdíjasok — Kollégák! jelentkezzetek minél nagyobb számban, ami végrehajtó bizottságunknál. Nyugdíjasok. Ami fő követelésünk, hogy a mai óriási nagy drágaságban kapjunk a rendes nyugdíjunk mellett a mai viszonyoknak megfelelően, olyan drágasági pótlékot, mint amilyent a rendes aktív állami tisztviselők és alkalmazottak kapnak. Slessen mindenki, aki csak teheti, hogy a szerencsétlen nyugdíjasok ügyében segítsen, hogy száználmas nyugdíjügyünk és drágasági pótlékunk felmérése ügyében a bizottság egy memorandumot dolgozzon ki, s azt a kormányhoz juttassa. Jelentkezzetek minél többen. Cím: A bácskai nyugdíjasok végrehajtó bizottsága Novisad. A levelezőlapon felvételi kérelmeket az illetékes helyre továbbítani fogja Oltványi István végrehajtó bizottsági tag. Lakik: Novisad, Zselyezniciska utca broj 99.

A szovjet-rubel hivatalos árjegyzése. Az orosz szovjet tőzsdéi jegyzést szeretne elnyerni a külföldön a szovjet-rubel számára. Eddig azonban eredménytelen volt minden kísérlete és most ahelyett, hogy külföldön a szovjet-rubel jegyzését elérte volna, otthon hivatalos valutaértékelést léptettek életbe. Ezek szerint az angol font = 23.000 rubel, a dollár = 62.000 rubel, a francia frank = 4.200 rubel, a német márka = 600 rubel. Még a lengyel márka értékét is 15 rubelben állapították meg. De a külföldi valufák boldog tulajdonosai nemhogy ennyire, de egyenest semmi áron sem hajlandók szovjet-rubelért megválni idegen valutáiktól.

vüli követté és meghatalmazott miniszterre akartak kinevezni és ilyen minőségben a pénzügyminisztériumba beosztani. En ezt a megtiszteltetést köszönettel visszautasítottam, mivel soha életemben nem voltam hivatalnok és most sem akarok a hivatalnoki státusba lépni. Ellenben kijelentettem, hogy cím nélkül a pénzügyminiszter rendelkezésére bocsátom magamat és minden — tőle kért — tanácsot szívesen adok, míg a helyzet ezt megkívánja és míg én úgy látom, hogy az állam hasznára lehetek. Ezen idő alatt természetesen tartózkodom az Angol Banknál való működésem és minden egyéb magánmunkálat kifejtésétől.

— Gürtler pénzügyminiszter urral úgy személyileg, mint tárgyi tekintetben a legjobb viszonyban vagyok. A pénzügyminiszter számos kérdésben kikéri véleményemet és ép most rendezték be számomra a pénzügyminisztériumban külön hivatali helyiséget.

— Hogy produkálhatok-e majd valamit az a politikai viszonyoktól és attól függ, vajjon a pénzügyminiszter és a pártok elfogadják-e javaslataimat és végre lehet-e hajtani. Szemere Pál.

Windischgrätz súlyos szerepe a Károly-puccsban. Budapestról jelentik: A Virradat írja: Windischgrätz hercegnek a puccs előkészítésében tevékeny szerepe volt. Párisban minden követ megmozgatott, hogy a puccs kirobbanását ott a lehetőségig kedvezően fogadtassa. Több ízben megfordult Hertensteinben is, de annyira óvatos volt, hogy nem ült repülőgépre a kivétel napján, s abban semmi tényleges szerepet nem vállalt.

Csodaváros Berlin mellett. A Berlin melletti Woltersdorffban, úgy érzi magát az ember, mintha a varázslatok idejében élne. Az egyik helyen a mennyei birodalmat Kinát látjuk, tőle nem messze ezerméteres hegyek alján az indiai Dahomey, ahol budhisták végzik szertartásaikat. Hatalmas folyam szeldeli át a helyet, amely egy azurkék tengerbe ömlik. A folyam partján Ophir város monstruozus építészeti alkotásaival vonja magára a szemlélő figyelmét. És a városokban a négerek, kínaiak, hinduk ezrei tolonganak. Ezek a hatalmas technikai csodák mind azért létesültek szinte varázslattal a földből, hogy bennük a leghatalmasabb filmet a Cezarinát játsszák le. Milliókat nyelt el ennek a szédületes filmnek a rendezése, de olyat is alkotott vele a német filmipar, amely egyedül áll az egész világon.

Párisban dühög a spanyoljárvány. Párisi jelentés szerint a francia fővárosban ismét felépett a spanyoljárvány. A járványban igen sokan megbetegedtek.

Orosz menekültek rejtélyes kincsei. Londonból jelentik: Esztendőök óta külföldön él az egykor orosz főúri világ javarésze s valóságos titok mindenki előtt, hogy miből élnek ezek a menekültek, vagy legalább a nagyobb részük. A Daily Express most föltárta ezt a titkot és megírja, hogy az orosz menekültek tutora a Londonban megtelepedett Jusszupov herceg, aki legutóbb is eladta egy amerikai műgyűjtőnek néhány régi mester remekművét, a többi között két Rembrand képet is 150.000 font sterlingért. Jusszupov herceg még menekülése idejében biztonságba helyezte az orosz koronagyémántok egy részét, többi között a csodálatos szépségű fekete gyöngyfüzért, melynek értéke 80.000 font sterling. Jusszupov herceg londoni lakását alig tíz ember ismeri. Ez a titokzatosság, amellyel Jusszupov körüveszi magát, nemcsak azért szükséges, hogy az orosz emigránsok elől elzárkózhasson, hanem mert a herceg esküdt ellensége a bolsevikieknek, akik viszont nemcsak azért keresik halálra, de azért is, mert jól tudják, hogy a herceg és titkárja, Oroszországból való menekülése előtt rengeteg ékszert ásvott el, amelyeket már nem tudtak magukkal vinni. Ezek az ékszerek az orosz menekültek titkos tartalékalapját jelentik. A herceg bizalmasai közül időről-időre valaki vissza-visszatér Oroszországba és ilyenkor a titkos alaphoz mindig nagyobb mennyiségű ékszert csempészenek át a határon.

A reformáció emlékünnepe. Vasárnap október 30-án délelőtt tíz órakor tartja meg a reformáció emlékünnepe az ujvidéki református egyház ünnepélyes istentisztelet kapcsán. Az istentisztelet végeztével az egyházi dalárda vegyeskara fogja énekelni, Luther Mártonnak Erős várunk az ur Isten című zsoltárát.

Novisadi terménytőzsdé hivatalos jegyzései október 29. Bácskai 78 kg. buza kötés 1185, szerémi buza 79—80 kg. kötés 1200, bácskai zab kötés 815, bácskai öreg tengeri kötés 910, bánáti új tengeri novemberre kötés 785—800, fehér régi bab ab Szerém kötés 1035, tarka régi bab ab Szerém kötés 950, fehér fejeskaposza ab Bácska kötés 400. Irányzat szilárd.

Kiadó butorozott szobákat keres ELITE kávéház.

Kétszer összeütközött hajó. Szinte páratlanul álló hajószerecséltenség történt az ir-tengeren. A „Rowan” személyszállító gőzös, amely Glasgow és Dublin között bonyolítja le a személyforgalmat, késő éjszakan haladt a tengeren, amikor összeütközött a „West Clanmalcolm”-mal, amely San Franciscóból Glasgow felé haladt árukkal megrakodva. A összeütközés szörnyű erejű volt. A „Rowan” utasai, akik nyugodtan aludtak kajútjeikben, rémülten rohantak a fedélzetre, a legtöbbje természetesen felöltözetlenül és sietve vették magukra a mentőöveket. Habár a hajó süllyedt el mégis ez mentette meg — később — életüket, amikor is újabb hajóösszeütközés várt még a „Rowan”-ra. Ennél az összeütközésnél csak a hajó orra szakadt be, ám a kapitány gyors intézkedéseivel elejét vette a nagyobb bajnak. De alig tíz perc múlva, mialatt a „Rowan” éppen újra indulni készült, egy másik hajó, a „Clam Malcolm” bukkant elő hirtelen a közből és a hajótest közepén rohant neki a megsérült „Rowan”-nak, amelyet ugyyszólván kettészelt, úgy hogy alig egy perccel belül el is süllyedt. Az 56 utas és a hajó 37 főből álló személyzete közül 15 a tengerbe fullt. Közük a Sowan kapitánya is. A többi egyedül a derekára kötött mentőövnek köszönhető, hogy életben maradt. Ezeket a „Clam Malcolm” és a vészjelzőkre elősiető „Wrestler” angol torpedonaszád vette föl a fedélzetre. Később még hét utas belehalt azokba a sérülésekbe, amelyeket a második összeütközésnél szenvedtek. Eltűnt még 8 néger muzsikussal, akik egy jazzbandának voltak tagjai, úgy hogy az áldozatok száma huszonöt.

— **Okvetlenül nézze meg a „Génuai Gsszesküböket”** a „Madame Dubary” testvérképét, az Apollóban okt. 31. nov. 1—2.

— **Kékszakáll-kisasszony Japánban.** Valóságos lömegyilkos került most a japán igazságszolgáltatás elé egy Kaneki nevű japán hölgy személyében, aki igen jó tokiói családból való. A kisasszony 18 férfit ölt meg gyilkos mérgeggel, miután előzetesen magas díjjal valamennyiök életére biztosítást kötött a maga javára. Első áldozata a nővére férje volt, akibe beleszeretett. Kiszemelt áldozatait rendszerint egy teaházba csalta, ahol méreggel kevert bort itatott velük. Csak a tízenyolcadik gyilkosság után fedezték fel, hogy a titokzatos haláleseteknek ő az előidézője. A Kékszakáll-kisasszony most börtönben ül.

— **Ma vasárnap d. u. négy óraker az előkelő közönség találkozik a Korzó-pavillon teadélutánján.** A teljes katonazenekar szolgáltatja a zenét.

A bolgár miniszterelnök hazaárulási pöre. Szófiából jelentik: A Radoszlavoff és társai elleni hazaárulási pörben ma kihallgatták Toncséf volt belügyminisztert, aki az 1915. szeptemberi történelmi nevezetességű koronatanácsról tett vallomást, amelyen a hadüzenetet elhatározták. Döntő momentumot képezett az, hogy Radoszlavoff jelentette, hogy a szerbek több helyütt betörték Bulgáriába. Nagy feltűnést keltett, hogy Zsekkoff volt fővezér, aki Romániában tartózkodik, megjelent a tárgyaláson, az ellene felhozott vádak dacára. Zsekkoffot a román-bolgár határon a román hatóságok letartóztatták, de kellő igazolása után szabadon engedték. A volt generalissimus kijelentette, hogy már 1918. tavaszán tudta, hogy a háború kimenetele Bulgáriára nézve katasztrófális lesz és a bolgár hadsereg demoralizált volt, több ízben fel is ajánlotta lemondását, azonban Ferdinánd nem fogadta azt el és bizott a németek győzelmében.

Jön!! „Szemet-Szemért” Decla attrakció Apolló nov. 4. 5. 6.

Százéves völegény. Egyik amerikai lapban olvassuk a következő érdekes esetet: Havai szigetnek délnyugati részén Kalapana talu még Amerikában is szókatlan eseményel dicsekedhetik. Itt készült esküvőjére a világ legöregebb völegénye. A völegény, aki benszült, épen százéves. Az ifjasszony hatvan éves és most megy másodszer férjhez. A völegény első felesége ezéltől tészsázaddal halt meg. A „fiatal” pár teljesen egészséges és nagy örömmel készül a lakzira.

Jön!! „Szemet-Szemért” Decla attrakció Apolló nov. 4. 5. 6.

Csókverseny. Párisból jelentik: Bármilyne hihetetlennek hangzik is Párisban szabályszerű, sőt sportszerű csókverseny folyt le, amelynek győztese André Brule, a híres és népszerű párisi operett tenorista lett. A csókverseny szabályait nem állapította meg előre a zsüri és egyszerűen rábízta a versenyzőkre a nehéz feladat művészi keresztülvitelét. Csókolni mindenki tud. De szépen, művésziessen csókolni: ez volt a feladat. A díjnyertes csók elcsattanásáról a következő hivatalos jelentést adta ki a zsüri: „Az első díjjal jutalmazott André Brule csókja azért nyerte el a jutalmat, mert a versenyző jobb karját szinte észrevétlenül fűzte a nő dereka köré, mialatt ballábát mesteri morderulattal támaszték gyanánt használta és aztán egyszerre szenvedélyes, de mégis végtelenül gyöngéd atakkal csattantotta el a csókot egyenest a nő ajkára, anélkül azonban, hogy egyensúlya csak egy pillanatra is megbillent volna.” A csókverseny jelentése kiemeli még, hogy az uttörő sporteseménynél, mint néző, jelen volt a spanyol királyné és az angol királyi ház több tagja is. Ugyilátszik, ezeknek sincs más gondjuk.

Jön!! „Szemet-Szemért” Decla attrakció Apolló nov. 4. 5. 6.

A palesztinai zsidók nem engedik be a bevándorlókat

Az immár lezajlott világháború egész sereg kényes és súlyos problémát vetett föl, s ezek egyik legfontosabbika a palesztinai kérdés. A sanremoi konferencián az angolok a zsidó bankárok és kapitalisták nyomására Palesztinát Zsidó Nemzeti Ötthonná proklamálták Balfour deklarációja alapján, s ezáltal az évtizedek óta e cél érdekében agitáló cionisták törekvését honorálták. Pedig az arabok szabadságuk és függetlenségük kivívása érdekében a háború legvégéig az angolok oldalán operáltak és lilemby generális hadseregét nem egyszer mentették meg nagy veszedelmektől és juttatták győzelemhez.

A sanremoi határozat érthető felháborodást és elkeseredést keltett egy a palesztinai, mint a szomszédos arabok körében. Az elkeseredés hatása alatt a hosszú évek során át békésen, de egymástól távoluló mohamedán és keresztény arabok egytáborba tömörültek a beözönlő gyarmatosító kapitalista idegen fajtjal szemben. Testvéri egyesülések jeléül Juruzaletben megalakították a mohamedán-keresztény arab klubot. A klub tagjainak száma rövid két hónap leforgása alatt több százezerre szökött és Palesztina minden községében fiókok nyitlak meg. Az egész szervezet voltaképpen politikai párt, amelynek egy Palesztinában, mint Szíriában több tekintélyes napilap áll rendelkezésére.

A Damaskusban megjelenő Elif bá című anti-szemita és nemzeti irányú arab lap pontos hírszolgálat alapján fejtegeti a zsidóprobléma halasztást. Az ügyesen szerkesztett lap a zsidók erejét és bekövetkező hegemoniáját a zsidó faj kizorításával iparkodik ellensúlyozni. Az arabok már az emlékezetes haitai kongresszuson abban állapotok meg, hogy gazdasági blokádnál helyezik a zsidóságot. Szigoruan bojkottálják a zsidó kereskedelmet és ipart és minthogy Palesztina hatszázezer lélekre rugó lakosságának csak mintegy tízedrésze (hatvan-hetvenezer) zsidó, a zsidó kereskedelem és ipar teljesen megbénult, s a zsidó negyed súlyos nyomorba jutott. A bojkott csak mintegy hat hétig tartott, amikor a benszült zsidók küldöttséget menesztettek a mohamedán-keresztény-arab klub vezetősége elé és bejelentették csatlakozásukat a klub irányához. A vezetőpolitikuskok csak szigorú feltételek mellett mutattak hajlandóságot a kérelem teljesítésére, s ma a helyzet úgy áll, hogy a benszült zsidóság az

arabokat támogatja, a bevándorolt és cionista-érzelmi elemek pedig izoláltak állnak. A további bevándorlást — saját érdekében — maga a benszült zsidóság akadályozza meg. Maga a benszült zsidóság is érzi már a bevándorlók által okozott gazdasági krízist, amely a régi lakosságot kizorítja és kivándorlásra kényszeríti.

A benszült zsidóságnak az arabokhoz történt csatlakozása, valamint a bevándorlók részéről egyre ismétlődő forradalmi mozgolódások lehetővé tették, hogy a klub az arabok jogait fokozottan védhesse és a párt előkelő tagjaiból delegációt küldtek Európába, Rómán és Párison át Londonba. A delegáció elnökének, Muszsa basa Elhuszeini-nek kitünő európai összeköttetései alapján az arabok jogos reményeivel tekintenek a küldöttség várható sikerére.

A delegációt Rómában a pápa is fogadta és kijelentette, hogy az arabok siralmas helyzetének orvoslására, megakadályozzák, hogy a Szentföld a kapitalista zsidóság kezére jusson. Az olasz kormánykörök is messzemenő támogatást helyeztek kiállításba. A francia kormány hasonlóképpen járt el. Az arabok joggal biznak az olasz és francia kormány ígéretében, mivel az utóbbinak érdeke, hogy Anglia befolyása Palesztinában gyengüljön. Az angolok nem szívesen látják a francia lobogót Szíriában és Csiciliában. Érzik, hogy előbb-utóbb Egyiptomra, esetleg még azon túl is kinyújtják kezüket és tovább izgatják az amugy is minden angol-ellenes megmozdulásra kész és kapható keleti, de főképpen mohamedán népeket.

A delegáció bizik az angol kormány józanságában, reméli, hogy az arabok sérelmeit orvosolni fogja, mert különben csak az angolok keleti politikájának megbuktatása lehetne a cél, ez pedig az angol uralmát az egész keleten megdöntené. A klub erélyes föllépése alapján joggal remélik az arabok, hogy minden cionista törekvés a bukás közepére lépett. A kicsiny Palesztina, amelyet az arabok köröskörül gazdasági bojkott alá helyezne, nem tudná a világon szétszórtan élő 14 milliónyi zsidóságot élelmezni és Zsidóország kicsiny tengeri kijárója sem menthetné meg az országot, ha köröskörül elenséges érzületű mohamedánság zárja körül.

KÖZGAZDASÁG.

Végleg meghiusult a Krausz Simon Kolabank terve.

Kola párisi pénzemberekkel tárgyal. — A kudarc okai.

Bécs, október 29. Ugy budapesti, mint bécsi bankkörökben nagy feltűnést keltett néhány hét előtt az a jelentés, hogy a Kolaház, Ausztria legnagyobb magán bankcége feladja mindeddig féltve őrzött különállását és Krausz Simon budapesti pénzcsoportjának részvételével Britt Osztrák Bank cég alatt részvénytársaságra alakul át. A tranzakció részletlen napvilágot láttak a budapesti és bécsi sajtóban és általában komoly bankkörökben is perfect tényként számoltak az Angol Magyar Bank és a Kolaház összeolvadásával. A jelentések olyan részletek, voltak, hogy még arról is tudni vélték, hogy az új bécsi nagy bank székhelye a Pálffy palotában lesz. Most azonban a „Délbácska” bécsi szerkesztősége végleges tényként jelenteti, hogy a Kola Krausz bank terve egyszer s mindenkorra meghiusult. A tárgyalások megszakadtak és Richard Kola, a Kola cég senior főnöke Párisba utazott, hogy francia tőkésekert nyerjen meg Krausz Simon helyébe a tranzakció finanszírozása céljából. Koláék ugyanis a Krausz kombináció meghiusulása után is ragaszkodnak kedvenc eszméjükhöz, intézetüknek részvénytársasággá való átalakításához. Koláék ugyanis hibás valutaszpekuláció következtében óriási veszteségeket szenvedtek és idegen tőke nélkül képtelenek tovább terjeszkedni és különböző vállalataikat tovább fejlesztetni. Krausz Simon a vele való tárgyalások megindulásával tisztában volt ezzel és hajlandónak mutatkozott Koláékon segíteni, hogy a terv mégis meghiusult, annak tisztán személyi okai vannak.

Krausz Simon a maga pénzéért vezetőszeret akart a maga számára biztosítani az új intézetnél, valamint a vele kapcsolatos vállalatoknál. Ezért fenntartotta a maga számára a bank elnöki állását. Koláék azonban ebbe sehogysem akartak beleegyezni, mert attól félték, hogy ez ártani fog tekintélyüknek. Felkínálták tehát Krausz Simonnak az alelnöki tiszttséget, míg az elnökséget Richard Kolának, a vezérigazgatói állást pedig Arthur Kolának követelték. Ebből viszont Krausz Simon nem akart beleegyezni és így keletkezett a tárgyaló felek közt az első áthidalhatatlan differencia. A meghiusulásnak azonban tárgyi okai is vannak, így elsősorban az, hogy Krausz Simon azt követelte, hogy Koláék összes ipari vállalataikat adják át az új banknak. Arthur Kola azonban kijelentte, hogy az Elbemöhl papírgyárakat és kiadóvállalatot nem adhatja át, mert ennek a részvényei szindikalizálva és ennek következtében

zárolva vannak. Krausz Simon tulajdonképpen nem is annyira az Elbemöhl papírgyárakat, mint inkább annak lapjait akarja megszerezni. Az Elbemöhl kiadásában jelennek meg ugyanis az „Illusztriertes Wiener Extrablatt”, ez a rendkívüli elterjedt naponta kétszer megjelenő néplap a „Wiener Mittags Zeitung”, a legelterjedtebb és legnagyobb bécsi estlilap, a „Wiener Allgemeine Zeitung” (6 Uhr Blatt), valamint a „Wiener Sonn- und Montags Zeitung” című hétfőlilap. Ha Krausz ezeket a lapokat megszerezhetné volna magának, úgy óriási befolyást biztosíthatott volna a maga számára az osztrák közgazdasági életben. A bécsi újságírók azonban energikusan szembeszálltak Krausz Simon aspirációival és kijelentették, hogy abban az esetben, ha Krausz nem mond le arról a tervéről, hogy az Elbemöhl lapokat is megszerzi, a kormánytól meg fogják akadályozni az új bank-részvénytársaság koncessziójának kiadását. Tény az, hogy Koláék mindmáig nem kapták meg a koncessziót és bizalmasan tudatta velük a kormány, hogy abban az esetben ha nem nyújtanak garanciákat arra nézve, hogy az Elbemöhl lapok nem kerülnek idegen kézbe, az engedélyt nem is fogják megkapni. Mert nem engedhető meg, hogy négy befolyásos bécsi lap idegen kezekbe kerüljön. Mivel Krausz Simon mindenáron ragaszkodott az Elbemöhl átadásához, hiúsági okokon kívül ezen bukott meg a Kola-Krausz tranzakció szenzációs terve. **Sz. P.**

SPORT.

Rovatvezető: **Nemes Károly.**

Egy novisadi egyesület, hála jó összeköttetéseknek, két kiváló játékosot nyert meg egy külföldi városkából. Az egyik meg is érkezett szerencsésen, a másiknak pedig egy héttel később kellett volna indulni. A megérkezett azonban három napi ittartózkodás után egy táviratot adott fel, ami eléggé volt arra, hogy a másik jó pajtást teljesen tájékoztassa, mert máig sem jött. A távirat szövege állítólag ez volt: „Azonnal — maradj ott.”

Vékes szövetségi bíró vezet a mai Bácska-NAK mérkőzést, míg a Vardar—OSKV-ot Lásbas hajóskapitány volt szives vállalni.

6:1 a jugoszláv válogatott csapat fenti eredménye, mely arányban a csehektől kikapott, aránylag még jónak mondható, minthogy a csehek az olimpiai döntőben is bent voltak és ezáltal a zág-rebi játékosok legjobbjai nem voltak beállítva. Mi egy duplaszamos vereségre számítottunk.

A hirtelen elrendelt cseh mozgósitás hírére utazott a Zágrábban időző Pardubitz cseh csapat vissza Csehszlovákiába. A csapat együtt utazott a jugoszláv válogatottal.

Hogy milyen nehéz egy fővárosban érvényesülni és ott névre szert tenni, bizonyítja, hogy

a városunkban istenített és később kiutasított válogatott játékosok egytől egyig az alsóbb osztályok sűrű játékosai között tűntek el.

Scholz, mint jobbszélső résztvevett a válogatott csapatban, mely a Pardubitz ellen 1:1-re végzett Zágrábban, Prágában nem szerepelt.

A saison utolsó attrakciója a „Bácska” és a „Vardar” mai vendégszereplése, mely még a jövő heti válogatott mérkőzést is tulszarnyalja érdekesség és tartalmasság szempontjából. A hívőre fordult időjárás csak kedvez a játékosoknak és mi azt hisszük, hogy a közönségnek sem lesz alkalma észrevenni a kissé hívősebb időt, mert mindkét mérkőzés bővelkedni fog izgalmas momentumokban. A Bácska ellen a NAK következő csapatát állítja: Nemes, Gáspár, Alexi—Szika Róka, Rozics-Bertók, Szimha Gutsotn, Lerch, Schäfer, mely összeállítás, ha bevállik, tényleg komoly, lelkiismeretes játékra kényszeríti a Bácskát. És ha a Bácska komolyan játszik a közönség igaz szép játékot lát — A Vardar ma Beograd „Bácskója”. Erős fiziku nu játékosai gyorsak és kitűnő lövők. Az első beogradi csapat, amely a lapos angol játékot forszírozza. A csapat, utóbbi eredményei azt sejtetik, hogy az OSKV a hazai pálya minden előnyét kihasználva is legjobb esetben elődn eiten eredménnyel fogja elhagyni a pályát. Az OSKV összeállítása a következő lesz: Nyírő, Andrics, Kovacevics—Kratz, Schwemm, Miskolci—Molnár, Vitasek, Dudás, Sevic, Ecet.

Plattkóról az összes bécsi lapok a legnagyobb elismerés hangján írnak. „A kontinens legfenomáltsabb kapusának” nevezik. Pedig Plattkó Bécsben is kapott két goalt. Nálunk sajnos még kevesen tudják egy játékosban a klasszisti dokumentáló mozdulatokat megítélni és rosszmájú vigyorgással állapítják meg, — mintha csak Schwemmről, vagy egy másiktól lenne szó — hogy „leégett”. Na persze, mert két goalt kapott.

A legnagyobb bizonytalanságban vannak a 6-iki válogatott csapat összeállítását illetőleg a rendező egyesületek. Eddig csak három ember helye biztos. Bertók, Timár és Schäferé. A többi hely körül előreláthatólag ekeseredett viták fognak folyni. Ennek az előjele, hogy minden egyesület a leghangosabb embereit igérte be a válogató bizottsági ülésekre.

Pont negyed 2-kor kezdődik a Vardar—OSKV mérkőzés és pont 3 kor a Bácska—NAK. Pénztárnyitás 1 órakor.

Schmidt Rezső, a NAK egyik-alapító tagja, ki még ma is aktív játékos, tegnap tartotta esküvőjét Adolf Stefike urileánnyal. A legőszintébb örömmel gratulálunk!

KERTÉSZET.

A petrezselem és murekrépa üszutói vetéséről.

Tudvalevő, hogy a tavasszal elvetett magvak a földben 4—5 hétig is elfekszenek, mielőtt kikelnek. Innen van, hogy különösen száraz fekvésben és gyengébb talajon nem fejlődnek ki a zöldségfélék kellőleg és aránylag később lehet azokat értékesíteni, ami természetesen szintén értékesítést jelent. Nagyon ajánlatos tehát, amint különben nagyon sokan teszik, már ez időtájt, az erősebb fagyok beköszöntése előtt a magvakat elvetni. A talajt természetesen előzőleg jó mélyen meg kell forgatni. Az ilyenkor elvetett magvak a téli nedvesség folytán azután kora tavasszal csírázni kezdenek és 3—4 héttel előbb kelnek ki, mint a tavasszal vetett magvak, különösen, a most használt magvak korai fajtaj. Ugyanennyivel hamarabb kerülhetnek tehát őszi ültetés esetén e zöldségművek felhasználására, vagy piacra.

Felelős szerkesztő: **Dr. Szlezák Rezső.**
Kiadótulajdonos: **Fáth Ferenc és társai.**

Szakácsnőnek uri házakhoz ajánlkozok ugy-szintén uri és női ruhák, harisnyák javi ását és vasalását elfogadom. — Futaki utca 49. ajtó 10.

Hölgyek figyelmébe! Hajmunkák, hajfonatok készítését a legutánosabb árak mellett vállalok. Vidéki megrendeléseket 5 nap alatt eintézek. Manikűr kizárólag hölgyek részére. Pontos és jó kiszolgálás. Bischof J. M. Petrovaradin Starčević u. 56.

Eredeti IGMÁNDI

kesevíviz kapható Grossinger gyógytárában.

Czervesz Testvéreknél

három nagyobb raktárhelyiség azonnal kiadó. — Bővebbet ugyanott.

November hó 3-án nyílik meg az

ELITE-BAR

ÉS

TABARIN

az ELITE-hásvház külön termében világhírű artísták felléptével, kitűnő kabaré-számok, szenzációs mutatványok izletes bel- és külföldi konyha. Elsőrendű fajborek. Előzetesny kiszolgálás.

Elégett villamos motorokat

dynamókat javítok tekeréseket és a legmagasabb áron veszek. Elvállalok mindenemű villamos munkákat, vi lamos telepek, malmok, gyárak stb. berendezését a legpontosabban. Modern lámpák olcsón készíttetnek. Holitzky Károly műszerész- és vill. vállalkozó Groblyanska-u. 51. Novisad

Kovács szén

pécsi, rtanyi, bognárfa köris, szil és tölgy, tűzifa gyertyán, bűkk és tölgy. Tetőcserép és téglá nagyban és kicsinyben is kapható.

D. Bjelić és Keller, fa- és szénkereskedőknel NOVISAD, Gizella-tér. Telefon 117.

RIKKANCOKAT FELVESZ A DÉLBÁCSKA.

Mindennemű nyomtatványokat legolcsóbban és izlőses kivitelben készit

GUTENBERG

KÖNYVNYOMDA
Novi Sad, Szabadság-tér 1. szám. (A római katólikus templommal szemben)

Telefonszám 98.

Barth Laura, fűzőterme Ujvidék Zrinyi Ilona-utca 15. szám

T. C. Van szerencsém a n. é. vevőimnek becses tudomására hogyini, hogy a bécsi bevásárlásaim után visszaérkeztem. — Azon kedvező helyzetben vagyok, hogy legszebb és legmodernebb fűzőt, melltartót, komótfűzőt, haskőőt, fűzővédőt és egyenes tartót mérték szerint a legmersékeltebb áron szállíthatok. — Raktárom dugszagdag s így becses vevőim olcsó árak mellett választékos és izlőses kiszolgálásban részesülhetnek. — Fűzősztitásokat és javításokat gyorsan és pontosan eszközölök. — Fehérnemű varrást és géphimzést izlőses elkészítését elvállalom. — Tanuló leányokat géphimzéshez azonnal felveszek.

Durró

Riasztó készülék betörés ellen ára 220 kor. Egyedárusítás: Gumbinger Ferenc (ezelőtt Gumbinger és Baumann gépgyár) Novisad, Darányi telep, vill. megálló (Orbán villa)

Maláta suber (gyógycukorka)

100 darab vételnél á 2:50 korona.
1000 darab vételnél á 2:30 korona.
Megrendeléseket utánvét mellett Horváth István kereskedő Novisad.

VALÓDI ERÉNYI-FÉLE

Törv. védett

DIANA

Sösborszesz

UJRA MINDENÜTT KAPHATÓ!

1 kis üveg — — — — — ára 15— K
1 közép nagyságu üveg — — — — — ára 44— K
1 nagy üveg — — — — — ára 88— K

Ügyeljünk az eredeti círomagolásra! Óvakodjunk értéktelen utánzatoktól!

Előállítja és értékesíti a

Jugopharmacia R.-T.
Zagreb, Prilaz 12. Diana osztály!
Viszontelárusítóknak nagy kedvezmény!
Kérjen ajánlatot! 1507 Kérjen ajánlatot!

Kucseber diszdobozok, Szalon cukorka, Vers bonbonok, Desert bonbonok, Szardinia, Maláta suber kicsi es nagy doboz fastakutyák stb. e szakmába vágó cikkek! Próbarendelést küld utánvét mellett.

Horváth István
kereskedő, Novisad (Ujvidék) Eötvös-tér 3.

Modern ULSTER férfi télikabátok
többféle színben 44, 46, 48, 50, 52. számu

1649 **1 DARAB: CSAK 300 DINÁR**
Nagyban vételnél jelentékeny árengedmény. — Postal szállításnál 1 darab: 310 dinár. GAVRILOVICS GYORGYE, gyarmatáru kereskedése Beograd, Kraja Petra-utca 62. Telefon 143.

ERZSÉBET MOZI
Szombat- és vasárnapon

Az éjleple alatt

dráma az orosz művész életéből négy felvonásban

Női szabó segéd

ki önállóan dolgozni tud azonnal állást nyerhet Almásy Ferencnél
1704 Novisad, Kralja Petra 30. szám.

TELEFON HÍVÓSZÁM: 350

SINVAS, valódi WINTER-TENGELYEK

üvegcsomagok, kész öntött és lemeztűzhelyek sítők, testesovok, könyökök, saraglyafűzők, ekefelek, ekekecsék, románcozott lemezedények, méretlemez-
zék 1/2-5 mm.-ig tető és zárlemez minden számban. Fehérbádor, horgony- és horgonyozott lemezek, valamint épület- és butorvasalások és különféle vasárak nagy választékban jutányos áron

Kaphatók: KUSZLI GYULA
vaskereskedésében, Novisad, Temerni-utca 8. sz.

KÉRJEN MINDENÜTT GYERMEK-TÁPLISZTET

Salubra

1 doboz ára 35'

Legjobb táplálék csecsemőknek.

Rendkívül hathatós szer gyomor-beteg, lábbadozók és különösen minden korú rosszul tápláltak és gyenge-alkatúak részére.

KAPHATÓ MINDENÜTT!
„SALUBRA” Vegyi-Tápszergyár R. T.
ZAGREB
Bosackóvá ut. 23. Telefon 17-91.
Gyár: NOVA GRADISKA.

Szállítási- és fuvarozási vállalat KRUMESZ P.
Ujvidék Futaki utca 82. szám alatt. Elvállal helybéli és vidéki áru fuvarozást és áruberaktározást.
Telefon szám 270.

Nagy falinaptárt az 1922-ik évre.

készítik megrendelés szerint szerb és horvát nyelven, izléses kivitelben, három színben. — Száz darab megrendelésnél a megrendelő részére reklámokat nyomtatok. — Megrendeléseket a legelőször árban elfogad dec. 1-ig.

1702

Djordje Ivković

papírkereskedés, nyomda és könyvtárolás Novisad, Duma-utca 13. szám

Finom terpenines

az elegáns világ cipőkréme mindenütt kapható!

Készítője: „SLAVIA” tvornica kemikalija proizvođa d. d. 1563 Zagreb, Illica 213.

FUCHS GYÖRGY

férfidivatár-üzletébe (Regent Alexander utca 43. szám régi gimnázium) megérkeztek a kalapdivat legkiválóbb gyártmányai: HABIG, JTA, BORSALINO és PLESS kalapok. — Minden modern férfidivatárunk állandóan raktáron. 1710

Harisnyákban, keztyűkben,

kötött kabátokban és triko árukban a legelőször bevásárlási forrás **KLEIN JENŐ**,
Novisad, Jevrejska (Rákóczi)-utca 13. szám.

BARTH DOMONKOS DOBOZGYÁRA

Novisad—Ujvidék, Zrínyi-utca 15. szám. Elvállal mindennemű dobozárak méretutáni elkészítését. — Állandó nagy készlet poszta és ruházathoz alkalmas dobozokban. — I-rendű fakéreglemez és II-rendű barna kéreglemez a legelőször árban kapható kicsinyben és nagyban. Munkásnők azonnal felvételnek.

JUGOSZLAV BANK R.-T. - NOVI-SAD.

BEOGRAD, Brod n. S, Cirkvenica, Novi.
Befizetett alaptőke K 200.000.000
Tartalékok — 50.000.000

WILSON TÉR 3.

Osiijek, Subotica, Varaždin, Vukovár, ZAGREB
Telefonszámok: 273, 138, 181.

ELFOGAD BÉTÉTERET: könyvecskékre és folyószámlákra a legjobb kamatozás mellett és kifizeti azokat minden időben felmondás nélkül. Elvállal mindennemű bankmegbizást.

ELAD ESKHERET: és elfogad átutalásokat: Bécs, Berlin, Budapest, Páris, Prag, Triest és a külföld összes piacaira a legelőnyösebb tőzsdei árfolyamok mellett.

APOLLO

Előbb Hannát aztán Pannát
Henny Porten vigjáték.

30

TANONCNAK

jóházból való fiút keres Domstädter cukrászda Novisad vasember épület.
1706

Barak-épület

mely raktárnak, műhelynek vagy lakásnak alkalmas eladó. Csányi Zoltán Novisad Petőfi-utca 38.
1532

Egy raktár helyiség

azonnal kiadó. — Bővebbet megtudható a Winkle féle sörcsarnokban

Tisztelettel értesítem a n. é. közönséget, hogy a **LÉH JAKAB-féle JUBILATE DEO** című róm. kath. ifjúság számára összeállított és enekeskönyv V. bővített kiadása megjelent és kortárlan mennyiségben kapható. — Tisztelettel **Ábrahám János**,
könyv és papírkereskedő Novisad-Ujvidék, Sándor király utca 39. sz. alatt.